

Genç Kütüphaneciler İçin Türker Acaroğlu Rehberi

Türker Acaroglu Guide for Young Librarians

Bülent Ağaoğlu*

Öz

101 yaşında kaybettiğimiz araştırmacı-yazar ve kütüphaneci Türker Acaroğlu'nun eser verme tutkusu hayalleri ile paralellik gösterirdi. Bu sebeple ayrıca Türker Acaroğlu'nun özellikleri, yaptıkları ve ilgilendiği konular baz alınarak, öncelikle genç kütüphanecilik öğrencileri ve kütüphaneciler ile bazı hayal örnekleri paylaşılmak istenmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Türker Acaroğlu; genç kütüphaneciler; hayaller; kütüphanecilik tarihi.*

Abstract

Scholar and Librarian Turker Acaroglu that we lost at the age of 101, had the great ambition to write the books and monographies in parallel and harmony to his ideals. Special reference has been given to this connection, to give the examples of his ideals with respect to librarianship students especially and librarians.

Keywords: *Turker Acaroglu; youth librarians; imagination; history of librarianship.*

Giriş

3 Ekim 2016 tarihinde İstanbul Avcılar'da 101 yaşında kaybettiğimiz, kütüphanecilik mesleğinde 1974 yılına kadar çalışan Türker Acaroğlu hayatının son gününe kadar farklı alanlarda eser verme tutkusu içindeydi.

Bir bibliyograf olarak Türker Bey ile 1981 senesinde Küçükçekmece'deki evinde tanışmış, sonrasında da vefatından kısa bir zaman önceye kadar kendisini ziyaretlerim olmuştu.

2014 yılının sonuna doğru kaynakçasını hazırlarken evine görüşmeye gittiğimde kütüphanecilik ve kaynakçayla sınırlı kalmamış, bazı başka alanlarda da eserler vermiş olmasından hareketle ilgi alanının geniş olduğu gözlemimi paylaşmıştım. Türker Bey bunun üzerine; "bir kütüphanecinin kaliteli hizmet verebilmesi için her alana ilişkin yeterli bilgisi olmalı. Kütüphaneye gelen kullanıcıya talebiyle ilgili olarak "şu kitaplar da var" diyebilmeli. Bu da ilgi alanının geniş olmasına bağlıdır" (Ağaoğlu 2015) açıklamasını yapmıştı.

Vefatı sonrası klasik bir makale hazırlamak yerine yukarıdaki görüşünü çıkış noktası olarak Türker Acaroğlu'nun genç kütüphanecilere tanıtılmasını sağlamaya yönelik bir yazı düzenlemeye çalıştım. Türker Bey, hep yeni eserler hayal eder ve bunları tutkuyla gerçekleştirmeye gayret ederdi. Bu sebeple gençlerin hayal gücünü daha da kullanmalarına yönelik bir yazıydı zihnimde yer eden.

* Bibliyograf. e-posta:bulentagaoglu@gmail.com

Bibliograph

Geliş Tarihi - Received: 11.11.2016

Kabul Tarihi - Accepted: 05.12.2016

Mesleki Faaliyetleri Kapsamı

Web sitesinde yer verilen meslek kapsamı: emekli derleme müdürü, araştırmacı-yazar, kütüphaneci, kaynakçacı, dokümantalist, çevirmen olarak geçiyor. Bunlara ilave olarak öğretmenlikle başlayan meslek hayatını ve folklor incelemeciliğini belirtebiliriz (52 folklor yazısı mevcuttur). Bütün bunların ötesinde Türker Acaroğlu büyük kültür birikimiyle ve zihinsel faaliyetiyle bir mütefekkindir (düşünür).

Bazı Sorular

- 1) Dünyada kütüphanecilik mesleğinden gelip 100 yaşını geçip yazı faaliyetine devam eden Türker Acaroğlu'ndan başka kaç kişi var olmuştur?
- 2) Dünyada 100 yaşını geçen kültür insanlarından kaç 100 yaşından sonra da yazı faaliyetinde bulunmuştur?
- 3) Dünyada, 100 yaşında olmasına rağmen yazı faaliyetinde daktilo kullanan Türker Acaroğlu'ndan başka kişiler var mıdır?
- 4) Türkiye'de 1883'ten günümüze 100 yaşını geçen 13 kültür insanımız var. Bu kişilerden kaç 100 yaşından sonra da yazı faaliyetinde bulunmuştur?

Öne Çıkan Özellikleri

Ansiklopedist, dürüst, enerjik, çalışkan, incelemeci, farklı ilgi alanlarında yazı faaliyeti, hediye vermeyi seven: kitaplarını ziyaretçilerine hediye etmek Türker Bey için bir gelenektir; heyecanlı: yeni hazırlamakta olduğu kitapların heyecanını hep gösterirdi. 101 yaşında bile heyecanla çalışırdı; kelimelerin kökenlerine özel ilgi duyması; kitap sevgisi; kültür insanı; meraklı; meslek sevgisi: José Ortega y Gasset'in "Kütüphanecinin Görevi" adlı eserini 96 yaşında (2011) yayınlattır; sahip olduğu teknik: Yazarken, inceleme hazırlarken: dikkat, detaycılık, merak, disiplin, dilin doğru kullanımının önemi; tutkusu: bitmeyen eser verme tutkusu, devamlı olarak eser hazırlama azmi. Türker Bey canlı, devamlı işleyen bir zihin ve güçlü bir hafızaya sahipti, fakat belki de bundan daha önemli olan özelliği tutkulu olmasıydı. 101 yaşındayken bile daktilo ile yazmaya devam etmesi tutkusunun kanıtlarından birisidir. 2014'te 4 kitabı, 2016'da 1 kitabı yayınlanmıştı, vefatından önce de kitap olarak yayınlanmak üzere çeviriler yapıyordu; üretkenliği:

- Toplam kitap sayısı (birden fazla baskılar dâhil) 81 adet. (sadece birinci baskılar itibarıyla toplam kitap sayısı: 69).
- Telif kitap ve makalelerinin sayısı 465'tir, bunlardan 43'ü kitap, 422'si makaledir. (43 telif kitabın 10'u henüz yayınlanmamıştır).
- Toplam yazı (yayın) sayısı 1420'dir. Yazılarının türlere göre dağılımı; Kitap 69 (Telif: 43 - Çeviri: 26); Makale-Bildiri: 439 (Telif: 422; Çeviri: 17); Kitap Tanıtma / Köşe yazısı: 898; Açıklamaları / Röportajları: 14).

2015 yılında hazırladığımız kaynakçasında yer alan 1420 künyeyi 22 konu başlığı altında tasnif etmiştik. 22 konunun 8'inde yoğun yazı faaliyeti mevcuttur. Bu alanlar; Bulgaristan Türkleri ve Bulgaristan (124 yayın); Kaynakçalar (115 yayın); Edebiyat (109 yayın); Kütüphanecilik (59 yayın); Yaşamöyküsü (54 yayın); Halkbilim (52 yayın), Dil (45 yayın); Sözlükler (30 yayın).

Türker Acaroğlu Örneğinden Yola Çıkararak Genç Kütüphanecilerimiz ve Kütüphanecilik Öğrencileri İçin Bazı Hayaller

Giriş

Geçmişten günümüze gençlere özellikle önem verilmiştir. Dinamizmlerinden de hareketle yapabilecekleri bakımdan gençlerden yana daha bir umutlu olunmuştur.

- Genel
- Türker Acaroğlu için genç kütüphanecilerin yapabilecekleri hakkında
- Kaynakça için genç kütüphanecilerin yapabilecekleri hakkında
- “Kütüphaneciler” konusunda genç kütüphanecilerimizin yapabilecekleri hakkında
- Genç kütüphanecilerin yapabilecekleri yazılı çalışmalar hakkında
- Genç kütüphanecilerimiz için de “kütüphaneciler” konusunda yapılabilecekler hakkında
- Genç kütüphanecilere Türker Acaroğlu’nu tanıtmak için yapılabilecekler hakkında

Genel

- Ülkemizde zorluklarla mücadele ederek kütüphanecilik alanının gelişmesine büyük katkılar veren hayatta olmayan değerlerimiz hakkında bir kitap yayınlanması ve bu kitabın genç kütüphanecilere bedelsiz olarak verilmesi.
- "Ülkemizde zorluklarla mücadele ederek kütüphanecilik alanının gelişmesine büyük katkılar veren hayatta olmayan değerlerimizin gençlere örnek olması için yapılması gerekenler nelerdir" konusunda düşünceler, öneriler geliştirilmesi.

Genç kütüphanecilerin;

- Meslek alanlarındaki gelişmeleri, ilgili yeni yayınları takip etmeleri, bunları okumaları,
- Meslekleri için tutkulu olmaları,
- Üretken olmaları,
- Engin bilgili olmayı hedeflemeleri,
- Mesleklerine âşık olmaları,
- Birkaç yabancı dil bilmeleri,
- Zorluklarla mücadele ederek ilerlemeleri, bunu hedeflemeleri,
- Her yıl Türker Acaroğlu hakkında anma toplantısı düzenlemeleri,
- Ölüm yıldönümlerinde Topkapı'da surlara yakın bir konumda bulunan Eski Kozlu Mezarlığı'ndaki mezarını ziyaret etmeleri, anmaları,
- Ödüller almaları,
- Türker Acaroğlu'nu da öğrenerek, örnek almaları,
- "Türker Acaroğlu neden çok üretkendi, devamlı yazıyordu" sorusunu sormaları.

Türker Acaroğlu İçin Genç Kütüphanecilerin Yapabilecekleri Hakkında

- Türker Acaroğlu hakkında yazılı eserler hazırlamaları; kitap, makale, tez vb.,
- Türker Acaroğlu Özetli / Eleştirmeli Kaynakçası'nı hazırlamaları,
- Türker Acaroğlu etkinlikleri organize etmeleri (Paneller, sergiler vs.),
- "Türker Acaroğlu Kütüphanesi" kurulması için yaratıcı çabalarda bulunmaları,
- "Türker Acaroğlu'nun ilkleri" konulu (başlıklı) bir makale hazırlamaları,
- Türker Acaroğlu Kaynakçası için bibliyometrik çalışmalar hazırlamaları,
- Türker Acaroğlu hakkındaki “Simalar ve Dünyalar” adlı belgeseli izlemeleri,
- Türker Acaroğlu'nun öne çıkan önemli özelliklerinin farkında, bilincinde olmaları,
- Türker Acaroğlu'nun basılmamış eserlerinin yayınlanması konusunda etkinliklerde bulunmaları,

- Eserlerini ve hakkında yayınlananları gerekli izinler alarak dijitalleştirilmeleri ve bunları bir web sitesinde hizmete sunmaları,
- Kütüphane haftalarında Türker Acaroğlu hakkında konferanslar vermeleri,
- "Türker Acaroğlu Nasıl Faydalı Olmuştur" konulu bir kitapçık hazırlamaları,
- "Türker Acaroğlu Armağanı" kitabı hazırlanmasını ve yayınlanmasını sağlamaları,
- Bir ortak akıl çalışması yaparak Türker Acaroğlu hakkında kısa, az ve öz bir metin hazırlamaları,
- Türker Bey "Benim kaynakçam bitmez" derdi. En son 2015 yılında yayınlanmış kaynakçasındaki eksikliklerin genç kütüphaneciler tarafından saptanması.

Kaynakça İçin Genç Kütüphanecilerin Yapabilecekleri Hakkında

Genç kütüphanecilerimizin;

- Kaynakça alanı (disiplini, sahası) ile ilgilenmeleri,
- Kaynakçalar hazırlamaları,
- Doğdukları yer hakkında kaynakçalar hazırlamaları,
- "Dünya Kitapseverler Kaynakçası" hazırlamaları,
- "Ülkemizin kaynakça sorunları nelerdir" konulu makaleler hazırlamaları.
- Birlikte hareket ederek dört dörtlük bir "Türkiye Kütüphanecilik Kaynakçası" hazırlamaları.
- Ortak bir çalışma olarak "Kültür Kaynakçası" hazırlamaları.
- Tam kapsamlı dört dörtlük "Gençlik Kaynakçası" hazırlanması.
- Adında "Kültür insanı", "Kültür İnsanları", "Kültür adamı" ve "Kültür Adamları" geçen yerli ve yabancı yayınların kaynakçasını hazırlanmaları.
- Dünyada 'kütüphaneciler' hakkında yayınlanmış bütün dillerdeki eserlerin kaynakçasını hazırlanmaları.

"Kütüphaneciler" Konusunda Genç Kütüphanecilerimizin Yapabilecekleri Hakkında

- Ülkemizde zorluklarla mücadele ederek kütüphanecilik alanının gelişmesine büyük katkılar veren hayatta olmayan değerlerimiz hakkında;
 - Her yıl panel düzenlemeleri,
 - Toplu bir kaynakça hazırlamaları,
 - Toplu bir web sitesi kurmaları, buradaki içeriği idare etmeleri ve geliştirmeleri,
 - Bir vakıf kurmaları.

Genç Kütüphanecilerin Yapabilecekleri Yazılı Çalışmalar Hakkında

- Kitap tanıtım yazıları kaleme almaları,
- Doğdukları yer hakkında incelemeler hazırlamaları,
- Eserler hazırlamaları ve bunları yayınlamaları,
- Sözlükler hazırlamaları,
- Çeviriler yapmaları,
- Kendi meslekleri dışında seçecekleri konular ile ilgilenmeleri, bu konularda eser vermeleri,
- Edebiyat çevirileri yapmaları,
- Doğdukları yere ilişkin folklor yazıları hazırlamaları,
- Kendilerini yazılı eserler hazırlamaya vermeleri, "evlerinde bir odada çalışarak kendi kozasını örenler, çok sayıda kitap, makale yazarlar hakkında" yerli ve yabancı kişileri içerecek şekilde kitap hazırlamaları,

- Yaşadıkları evlerde mesela 15 m²'lik (kitaplarla dolu) bir odada özellikle emeklilik döneminde kendilerini kültür faaliyeti olarak kitap, makale vs. yazılı eserler vermeye odaklamaları, hazırlamaları, kendi kültür kozalarını örmeleri,
- "Kütüphaneci Yazarlar" kitabı hazırlamaları,
- Kitapseverler konulu monografik bir kitap hazırlamaları,
- "Türkiye'de İncelemecilik" hakkında eserler vermeleri,
- Türker Acaroğlu hakkında sözlü tarih çalışması yapmaları,
- Wikipedia'da Türker Acaroğlu hakkında çeşitli dillerde madde yazmaları,
- Yabancı popüler kütüphanecilik dergilerinde yayınlanmak üzere Türker Acaroğlu hakkında makale yazmaları,
- Zorluklarla mücadele ederek ülkemiz kütüphaneciliğine öncü katkılarda bulunanların vizyonu hakkında toplu bir makale yazmaları,
- Zorluklarla mücadele ederek ülkemiz kütüphaneciliğine öncü katkılarda bulunanların her birisi hakkında madde yazarak web'de yayınlamaları,
- Ülkemizde "kitap tanıtma" konusunda makaleler hazırlamaları,
- Kitap tanıtma yazıları hazırlamaları,
- Kültür insanları (adamları) konulu denemeler yayınlanmaları,
- Kültür insanı tanımlarının ve "kültür insanları ne yapar?" sorusunun cevapları hakkında bir yayın hazırlanmaları,
- 1883'ten günümüze 100 yaşına erebilen 13 kültür insanımız hakkında yayın (kitap, kitapçık, makale vs.) hazırlamaları,
- Derleme sorunlarımız ile ilgilenmeleri,
- Derleme konusunda sempozyum, panel vs. etkinlikler düzenlenmesinin genç kütüphanecilerimizce sağlanması,
- Ülkemizde "yazar kütüphaneciler" konulu makale veya kitap hazırlamaları,
- "Genç kütüphanecilerin kütüphanecilik hayalleri" konulu bir kitap hazırlanması ve tüm öğrencilere bedelsiz olarak dağıtılmasının sağlanması.

Genç Kütüphanecilerimiz İçin “Kütüphaneciler” Konusunda Yapılabilecekler Hakkında

- Dünyada genç kütüphanecilerin örnek aldığı kişilerin listelenmesi,
- Genç kütüphanecilere örnek olabilecek yerli ve yabancı kütüphanecilerin biyografilerinin bir kitapta toplanması ve gençlere ulaştırılması,
- Türker Bey'in geniş bakış açısına sahibi olmasında, üretkenliğinde mesleğini icra ederken çok kaynağın elinden geçmesinin, bunlarla haşır neşir olmasının da etkili olduğu tahmin edilebilir. Bu gerçekten hareket edilerek, kütüphanecilik mesleğinde çalışanlardan yazma üretkenliğine evrilenler hakkında derleme bir kitap hazırlanması, varsa mevcut olanların tespit edilmesi,
- Zorluklarla mücadele ederek ülkemiz kütüphaneciliğine öncü katkılarda bulunanlar hakkında etkinlikler yapılarak ve yayınlar çıkartılarak genç kütüphaneciler için rol modeli zenginliğinin oluşturulması,
- Ebediyete göçmüş olanlar arasından, zorluklarla mücadele ederek ülkemiz kütüphaneciliğine öncü katkılarda bulunanlar için her bir genç kütüphanecimizin değerlendirme yaparak kendi isim listesini oluşturması,
- Türker Acaroğlu için bundan sonra yapılacak çalışmaların ebediyete göçmüş diğer kütüphanecilerimizin hatırlanması, anılması için vesile olması, bu değerlerimizin unutulmaması,
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Kategori:T%C3%BCrk_k%C3%BCt%C3%Bcphaneciler adresinde yer alan listede (Kategori:Türk kütüphaneciler) sadece 10 kişinin adı var. Genç kütüphanecilerin bu önemli boşluğu yapacakları çalışmalarla gidermeleri, önde

gelen kategorilerde kişi sayıları; "American librarians" 576 kişi, "English librarians " 125 kişi, "French Librarians" 133 kişi, "German librarians" 102 kişi.

Genç Kütüphanecilere Türker Acaroğlu'nu Tanıtmak İçin Yapılabilecekler Hakkında

- Türker Acaroğlu hakkında 40 sayfalık bir kitapçık hazırlanması ve genç kütüphanecilere bedelsiz olarak dağıtılması,
- Öğretimleri sırasında kütüphanecilik öğrencilerine "Türker Acaroğlu" konulu ödevler verilmesi,
- "Genç Kütüphaneciler İçin Türker Acaroğlu Rehberi" hazırlanması,
- "Genç kütüphaneciler için Türker Acaroğlu Çizgi Romanı" hazırlanması,
- Türker Acaroğlu Kaynakçası'nın geliştirilerek hazırlanması ve kitap olarak yayınlanarak genç kütüphanecilere bedelsiz dağıtılması,
- Gençlerimizin aşağıdaki ana kaynaklara Türker Acaroğlu'nu öğrenmek için başvurmaları:

Biyografisi

- <http://turkeracaroglu.com/#ozgecmis>
- http://www.tdk.org.tr/images/z_%20yitirdiklerimiz_.pdf
- <http://www.biyografi.net/kisiayrinti.asp?kisiid=3785>
- <http://www.biyografya.com/biyografi/7894>
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Mehmet_T%C3%BCrker_Acaro%C4%9Flu

Web Siteleri

- <http://turkeracaroglu.com/>
- <https://www.facebook.com/mtacaroglu>

Kaynakça

Ağaoğlu, B. (2015). 100 yaşında bir Deliormanlı: M. Türker Acaroğlu kaynakçası. *Müteferrika*, (47), 297.